

ΕΠΕΤΕΙΑΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Β. Λ. Κωνσταντινόπουλος
Πρόεδρος Φ.Σ. ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ
Καθηγητής Πανεπιστημίου

IN MEMORIAM

Στις 15 Μαρτίου 1943 η ειδική ομάδα του Eichmann, που από τον Φεβρουάριο βρισκόταν στη Θεσσαλονίκη, έστειλε το πρώτο τραίνο με 2500 Εβραίους στο κρεματόριο του Auschwitz στο πλαίσιο της τελικής λύσης (Endlösung) σύμφωνα με τον διορισμό της από το γραφείο IV-B-4. Ο σύμβουλος πολεμικής διοίκησης (Kriegsverwaltungsrat) Dr. Max Merten είχε μεταφέρει όλο τον εβραϊκό πληθυσμό της πόλης στο γκέτο του βαρώνου Hirsch, δίπλα από τον παλιό Σιδηροδρομικό Σταθμό, για λόγους διευκόλυνσης της επιχείρησης μεταφοράς. Προνομιούχοι, όπως τονίζει η Hannah Arendt στο βιβλίο της «*Ο Αιχμάν στην Ιερουσαλήμ*», Θεσσαλονίκη 2009, σ.151, οι Εβραίοι με ξένο διαβατήριο και τα μέλη του Εβραϊκού Συμβουλίου (Judenrat), λίγες εκατοντάδες δηλαδή που τελικά μεταφέρθηκαν στο στρατόπεδο ανταλλαγής αιχμαλώτων Bergen-Belsen. Η τύχη που περίμενε τους μεταφερόμενους στο Auschwitz διαφωτίσθηκε πλήρως από το βιβλίο του Μαρσέλ Νατζαρή που επιτάχθηκε στα Sonderkommando του Auschwitz (εκδόσεις ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, Αθήνα 2018²).

Η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων εκδήλωνε αισθήματα συμπαράστασης προς τους σκληρά δοκιμαζόμενους συμπολίτες μας. Ακόμα και η διορισμένη από τους Γερμανούς κατοχική κυβέρνηση Λογοθετόπουλου σε επιστολή της προς τον Πρεσβευτή G. Altenburg την 18^η Μαρτίου 1943 εξέφραζε την αγωνία που συνέχει τον ελληνικό λαό προ των δοκιμασιών που υφίστανται δεκάδες χιλιάδες νομοταγείς και φιλήσυχοι συμπατριώτες μας, που υπηρέτησαν πιστά την ελληνική πατρίδα και έχυσαν το αίμα τους υπέρ αυτής στον πρόσφατο πόλεμο.

Ο Λογοθετόπουλος επικαλούμενος το Διεθνές Δίκαιο διαμαρτυρήθηκε και ζήτησε να παύσει ο διωγμός των Ελλήνων πολιτών εβραϊκού θρησκευάτος και να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα για την επιστροφή των διωχθέντων.

Αντ' αυτού οι Γερμανοί απέλυσαν τον Καθηγητή Λογοθετόπουλο και ανέθεσαν την πρωθυπουργία στον Ι. Ράλλη.

Στο θέμα, όμως, αυτό και ο Ράλλης σε δύο επιστολές του στον Altenburg, την 28^η Σεπτεμβρίου και την 7^η Οκτωβρίου 1943, εξηγούσε ότι οι Ισραηλίτες είχαν

αφομοιωθεί πλήρως γλωσσικά και ιστορικά και διακρίνονταν για την αφοσίωση στην πατρίδα αποτελώντας ένα πολύτιμο στοιχείο της νομιμότητας στη χώρα. Στα γερμανικά αρχεία που ερεύνησε ο Καθηγητής Π.Κ. Ενεπεκίδης και που εμπεριέχονται οι πιο πάνω επιστολές («Οι διωγμοί των Εβραίων εν Ελλάδι 1941-1944», εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ, Αθήνα 1969) ανευρίσκονται και τα διαβήματα του Αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, τα οποία συνυπέγραψαν οι πνευματικοί και επιστημονικοί εκπρόσωποι του ελληνικού λαού (Ακαδημαϊκοί, Πρυτάνεις ΑΕΙ, Πρόεδροι Επιστημονικών Σωματείων κ.λπ.) συνηγορούντες όλοι υπέρ των αδίκων και κατά παράβασιν του Διεθνούς Δικαίου διωκομένων Εβραίων συμπατριωτών μας.

Ο ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, στο πλαίσιο της αλληλεγγύης του προς τους διωκόμενους Εβραίους συμπατριώτες μας, το 1943 φιλοξένησε 150 οικογένειες Σεφαραδιτών παρέχοντας κατάλυμα και τροφήν, ωστόσο καταστεί δυνατή η αναχώρησή τους για Ισπανία. Οι λίγοι καταδότες, προδότες και εκμεταλλευτές της περιουσίας των Εβραίων δεν μπορούν να αμαυρώσουν τα καθολικά αισθήματα αγάπης προς τους άξιους συμπατριώτες μας εβραϊκού θρησκευματος.